

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/182961,Obchody-80-rocznicy-ujawnienia-Zbrodni-Katynskiej-Katowice-13-kwietnia-2023.html>
01.05.2024, 06:14

Obchody 80. rocznicy ujawnienia Zbrodni Katyńskiej - Katowice, 13 kwietnia 2023

W dniu 13.04.2023 r. odbyła się uroczystość w ramach obchodów 80. rocznicy ujawnienia Zbrodni Katyńskiej, która została zorganizowana przez Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Katowicach we współpracy z Parafią Garnizonową pw. św. Kazimierza Królewicza w Katowicach, Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach oraz 34 Dywizjonem Raketowym Obrony Powietrznej.

W uroczystości udział wzięli: Jarosław Wieczorek – Wojewoda Śląski, Dariusz Ptaś - sekretarz Województwa Śląskiego, Krystyna Panek - wiceprzewodnicząca Rady Miasta Katowice, Jan Kwaśniewicz – naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach, dr Jacek Siebel – dyrektor Muzeum Historii Katowic, ks. ppor. rez. Zbigniew Obracaj reprezentujący ks. Mariana Niemca - biskupa Diecezji Katowickiej Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego, insp. Artur Bednarek – Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach reprezentujący nadinsp. Romana Rabsztyna – Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach, ppłk Grzegorz Gdula Dowódca 34. Śląskiego Dywizjonu Raketowego oraz inni przedstawiciele służb mundurowych szczebla wojewódzkiego i regionalnego, prokuratury rejonowej i okręgowej w Katowicach i Sosnowcu, władz samorządowych, instytucji kulturalnych, oświatowych, kombatanckich i społecznych. W uroczystości wzięła udział również młodzież z Liceum Ogólnokształcącego i Technikum Zespołu Szkół im. Orłąt Lwowskich w Tychach oraz Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach i innych szkół mundurowych.

Obchody rozpoczęły się mszą świętą w kościele pw. św. Kazimierza Królewicza w Katowicach. W ramach kazania dr Dominik Abłamowicz (pracownik OBUWiM IPN w Katowicach) wygłosił, krótki wykład z reminiscencjami z ekshumacji w Katyniu 1995. Po zakończonej mszy świętej nastąpił przemarsz pod Pomnik Ofiar Katynia znajdujący się na

pobliskim Placu Andrzeja. W dalszej części uroczystości został odczytany apel pamięci. Następnie odegrano hymn państwowy, oddano salwę honorową oraz złożono kwiaty.

Katyń 194013 kwietnia 2023 roku przypada 80. rocznica ujawnienia przez Niemców informacji o znalezieniu w Katyniu koło Smoleńska masowych grobów oficerów Wojska Polskiego, więzionych po 17 września 1939 roku w ówczesnej Rosji. Zostali oni zamordowani przez funkcjonariuszy NKWD na mocy tajnej uchwały Biura Politycznego Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego z 5 marca 1940 roku. Egzekucje objęły wiosną 1940 r. co najmniej 22 tysiące obywateli polskich, między innymi żołnierzy i oficerów Wojska Polskiego, Korpusu Ochrony Pogranicza, Policji Państwowej, Policji Województwa Śląskiego i innych służb mundurowych i cywilnych. Ujawnienie Zbrodni Katyńskiej13 kwietnia 1943 roku berlińskie radio podało informację o odkryciu w katyńskim kompleksie leśnym masowych grobów polskich oficerów, zamordowanych przez funkcjonariuszy NKWD. 17 kwietnia 1943 roku Rząd Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie zwrócił się z prośbą do Międzynarodowego Czerwonego Krzyża o zbadanie tej sprawy. Jednocześnie z taką samą prośbą do PCK zwrócili się Niemcy. Rząd polski od dłuższego czasu poszukiwał zaginionych w ZSRR jeńców polskich – w szczególności oficerów Wojska Polskiego, których planowano pozyskać do tworzącej się od sierpnia 1941 roku tzw. Armii Andersa. Domagał się wyjaśnień od Sowietów, gdzie przebywają i dlaczego nie są zwalniani. Odpowiedzi nie uzyskano. Reakcją ówczesnych władz sowieckich na ujawnienie zbrodni w Katyniu było zerwanie stosunków dyplomatycznych z Polską w nocy z 25 na 26 kwietnia 1943 roku. Sowietzi oskarżali przy tym rząd polski o współpracę z III Rzeszą Niemiecką. Alianci zachowali w sprawie katyńskiej milczenie, w imię dalszej wspólnej walki ze Związkiem Radzieckim przeciwko III Rzeszy Niemieckiej i jej sojusznikom. Prawda o zbrodni była bardzo długo ukrywana i publicznie zakłamywana. Dopiero w 1990 roku Prezydent ZSRR Michaił Gorbaczow przyznał, że mord w Katyniu dokonali Rosjanie w 1940 roku i było to jedną ze zbrodni stalinizmu. Z kolei w 1992 roku Prezydent Rosji Borys Jelcyn zdecydował o udostępnieniu stronie polskiej dokumentów na temat Zbrodni Katyńskiej. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął 14 listopada 2007 roku poprzez aklamację uchwałę, która głosi: „W hołdzie Ofiarom Zbrodni Katyńskiej oraz dla uczczenia pamięci wszystkich wymordowanych przez NKWD na mocy decyzji naczelnych władz Związku Sowieckiego z 5 marca 1940 r., Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia dzień 13 kwietnia Dniem Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej.”